

ਰੋਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਆਹੂਜਾ (ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.)

ਜੇ

(6) ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਿਊਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗੌਟੀ ਐਲੀਜ਼ਾ ਡੇਵਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, (7) ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ¹, ਅਰਥਾਤ; ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 95 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ “— — ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਵਰਕਮੈਨ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1923 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਹਰਜਾਨਾ ਵੀ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪੈਂਸੇਸ਼ਨ - ਐਕਟ, 1923 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

(7) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 95 ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਐਕਟ, 1923 ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਕਰਜ਼ ਕਾਮ ਪੈਨਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ; ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਤੋਂ (ਸੈਕਸ਼ਨ 95(ਬੀ) ਵਿੱਚ 1923 ਸਿਰਫ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 95(2) (ਏ), ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ, 1939 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਐਕਟ, 1923 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਟਰੱਕ-ਮਾਲਕ, ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ।

(8) ਇਹ ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 300

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ.

ਜੇਵੀ ਗੁਪਤਾ ਜੇ.

ਰੋਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਆਹੂਜਾ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

25 ਅਕਤੂਬਰ 1985

1985 ਦੀ ਸਿਵਲ ਕਟੈਂਪਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 123

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ (1971 ਦਾ LXX)- ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ 30— ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ

(7) 1984 ACJ 8.

ਜਦੋਂ ਨਿਰਾਦਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਭਾਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ - ਸੀਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ - ਕੀ ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਰਾਦਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਰਾਦਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੀਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚੱਲਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ।

(ਪਾਰਾ 1 ਅਤੇ 3)

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ, 1971 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਅਪਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜਿਸ ਨੇ 23 ਮਈ, 1983 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅੰਡਰ ਟੇਕਿੰਗ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਲ 1983 ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੱਖਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਨੰਬਰ PUT 4 ਨੂੰ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਤ ਪਾਲ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨੂੰ ਫੁਪਾਇਆ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸ਼. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਸਪੀ ਗੁਪਤਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ .

ਸ਼. ਏਕੇ ਚੋਪੜਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੇਵੀ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਸੀ.ਟੀ. ਕਟੈਪ ਕੋਰਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1211 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਈਕੋਨਟੈਪਟੀਸ਼ਨ 2 ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 1982 ਦੇ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 1467 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 11 ਮਈ, 1983 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P.5 ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਹ ਵਚਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕਟੋਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੋ ਕਾਰ ਅਟੈਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ 7 ਅਗਸਤ, 1983 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਉਕਤ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀ.

ਰੋਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਆਹੂਜਾ (ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.)

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1985 ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 1 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਹੈ। 7 ਅਗਸਤ, 1983 ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਉਲੰਘਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ. ਜੈ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (1) ਬਰਾਦਕਾਂਤ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਗਤੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਉੱਤੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ .(2). ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1985 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 7 ਅਗਸਤ, 1983 ਨੂੰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਐਨ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਨੱਪਾ ਬਨਾਮ ਡੀ ਕੇ ਨਾਈਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਅਤੇ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀ ਦਾਸ (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

(3) ਇਸ ਮੁਦਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੜ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।"

- (1) 1974 PLR 23
- (2) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 2255
- (3) ਏਆਈਆਰ 1978 ਕਰਨਾਟੋਕਾ 57
- (4) ਏਆਈਆਰ 1975 ਸਾਰੇ 366

ਐੱਨ. ਵੈਕਟਰਮਨੱਪਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ: -

“ਇਹ ਕਿ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕੰਮ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਉੱਥੇ ਹੀ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੇਗਾ ਜਦੋਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੇ ਗਏ ਤੱਥ ਝੂਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅੰਡਰ ਟੇਕਿੰਗ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਭਾਵ 7 ਅਗਸਤ, 1983 ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ